

Forssan kaupungin vieraslajitilanne

YMPLA 19.06.2018 § 36

Forssan kaupungin ympäristönsuojeluyksikkö on kartoittanut haitallisten vieraslajikasvien sijaintia ja yleisyyttä. Asukashavaintotietoja tuli jättiputkesta, jättipalsamista, ruttojuuresta, lupiinista ja karhunköynnöksistä.

Vieraslajilla tarkoitetaan kasvia, eläintä tai muuta eliölajia, jonka ihminen on tuonut lajin luontaisen alueen ulkopuolelle. Haitallisia vieraslajit ovat silloin, kun ne uhkaavat luonnon monimuotoisuutta, yleensä valtaamalla kasvu- ja elinalaa alueen luontaisilta alkuperäislajeilta.

Vieraslajien torjuntaa säätelee EU:n vieraslajiasetus ja kansallinen valtioneuvoston asetus. Vieraslajeja ei saa kasvattaa tai kylvää, istuttaa tai muulla vastaavalla tavalla käsitellä siten, että ne voivat päästä ympäristöön. Niiden siemeniä tai juuria sisältävä puutarhajäte on siksi käsiteltävä huolellisesti, eikä sitä saa viedä metsänreunaan tai muualle luontoon. Monet jättipalsamikasvustot ovat esimerkiksi saaneet alkunsa pihojen ulkopuolelle kuljetetusta puutarhajätteestä. Laki ei velvoita maanomistajia poistamaan maillaan kasvavia haitallisia vieraslajeja paitsi jos niiden leviämisestä aiheutuisi merkittävää haittaa luonnon monimuotoisuudelle tai ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle. EU:n tai kansallisella vieraslajilistalla olevien lajien tahallinen kasvattaminen tai levittäminen on sen sijaan aina kiellettyä.

Kattavaa tietoa vieraslajeista, tunnistamisesta ja torjunnasta on valtakunnallisessa portaalissa www.vieraslaji.fi. Saman portaalin kautta myös pyydetään edelleen havaintotietoja.

Forssan kaupunki pyrkii ensisijaisesti torjumaan jättiputkea sen ihmisen terveydelle aiheuttamien haittojen vuoksi. Hävittämistyötä on tehty ainakin 15 vuotta. Toiseksi eniten torjuntatyötä on tehty jättipalsamin kanssa. Muitakin torjuntatöitä tehdään kulloinkin olevien resurssien mukaan. Heikoin tilanne on lupiinin leviämisen estämisessä. Se on levinnyt laajimmalle ja torjuntatyötä on voimakkaasti hidas-
tanut mm. ihmisten myönteinen suhtautuminen kauniisti kukkiviin lupiinikasvustoihin.

Lupiinia on havaittu useilta uhanalaisten niittykasvien kasvupaikoilta. Se kilpailee pölyttäjistä alkuperäisten kasvien kanssa. Lupiini voi heikentää paikallisia päiväperhospopulaatioita, koska se ei kelpaa perhosten toukille eikä aikuisille ravintokasviksi. Se heikentää myös kult-

tuurimaisemia valtaamalla alaa kedoilta ja vanhoilta koristekasveilta vanhoissa kulttuuriympäristöissä. Laajempia lupiinikasvustoja voi yrittää hävittää niittämällä. Niitto tulisi tehdä ennen kukintaa ja niittöjäte olisi hyvä korjata pois maaperän liiallisen rehevöitymisen välttämiseksi. Torjuntatyötä on jatkettava vuosittain, sillä maaperän siemenvarastosta itää uusia lupiininalkuja vuosienkin jälkeen.

Yhteenveto saaduista vieraslajihavainnoista on oheismateriaalina.

Uutena torjuttavana vieraslajina on tänä vuonna isosorsimo. Viime vuonna Jokioisilta saatujen kokemusten pohjalta Forssan kaupunkialueelta on tarkoitus niittää Loimijoesta isosorsimokasvustoja. Osittain on kyse kokeilusta, koska isosorsimon hävittämiseen ei ole vielä vakiintuneita menetelmiä. Suomeen kasvi tuotiin alkujaan rehu- ja koristekasviksi jo noin sata vuotta sitten. Ja laji on alkanut levitä voimakkaasti vasta viime vuosina. Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (hoitaa mm. Hämeen kalatalousasiat) on lupautunut antamaan isosorsimon niittoon Forssan osuuden ns. kalatalousmaksusta. Työ on tarkoitus tehdä syyskuussa 2018.

Lisätiedot: ympäristöpäällikkö Niin Salminen-Åberg,
p. 03 4141 267; niina.salminen(at)forssa.fi
(NSÄ)

Ympäristöpäällikkö: Ympäristölupalautakunta merkitsee tiedoksi saadun tilannekatsauksen Forssassa kasvavista vieraslajeista ja päättää omalta osalta, että torjuntatyötä jatketaan edelleen mahdollisimman tehokkaasti.

Päätös: Ympäristölupalautakunta hyväksyi ehdotuksen.